

Puggut anernerat Inalukkerineq nutaaliornertu

Sofie Amondsen - Soam Unni & Randi Sørensen Johansen - NKA

Puggut anernerat - Inalukkereriaaseq nutaaliornertu
Kalaallit Nunaanni uumasut inalugaanik sammisaqaqatigiinneq

© 2025 Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu (NKA) kiisalu Soam Unni.

Allattut: Sofie Amondsen (Soam Unni) & Randi Sørensen Johansen (NKA).

Quppersakkamut katiterivoq: NKA 2025.

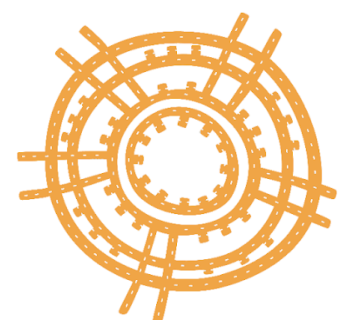
Tuluttut nutserisoq: SIKKI - Aviaja Schøler.

Saqqaaani assitaliussa: Pooq. Sofie Amondsinip ilitsiviliaa 'Pooq' (2025). Assiliisoq David Ottosen (2025).

Assimik piginnittoq Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu.

Quppersakkat suliarineqarnera siulleq (2025)

Quppersagaq tuluttut allannilik aamma nassaassaavoq.

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu
Greenland National Museum & Archives

Aallaqqaasiut

Inalukkat pillugit sammisaqaqatigiittoqareernerup kingorna quppersagaara una pilersinneqarpoq. Eqqumiitsuliortoq Julie Bach inalukkanik misilittagaqalereerluni suleqatissarsiorneratigut sammisaqaqatigiinneq ukioq 2024 Nuummi aallartisarneqarpoq. Suleqatissatut mersortartoq Sofie Amondsen kiisalu Nunatta Katersugaasivia anguai, ataatsimoorussamillu suliaq ingerlanneqarluni. Quppersagaararli una Sofie Amondsenip annertusisamik inalukkat pillugit misissuereerneratta kingorna pilersinneqarpoq. Inalukkereriaatsit nunatsinneersut misissuataareerlugit ilisimasat katersorlugit allaaserineqartumi atuarneqarsinnaapput. Ataatsimoorussamik sammisaqaqatigiinneq Puggut anernerat - Inalukkereriaaseq nutaaliornelumi mik qulequtaqarpoq.

Quppersagaaraq tamanit atorluarneqarsinnaanissaanik neriuuteqarpugut.

Inalukkererusussaguit una qupersagaq isumassarsiffigilluarsinnaavat”

- sammisaqaqatigiit kissaataat.

Quppersagaq pilersinnissaanut piviusunngortitsisuupput:

Puulukip inalugaa illup iluani panerserlugu nivinngatitaaq

Puggut anernerat

Puggut anernerat - Inalukkerineq nutaaliernerlu (2024-2026)

Amernik mersortartoq Sofie Amondsen, annoraamineq atorlugu
eqqumiitsuliortoq Julie Bach aamma Nunatta Katersugaasivia
ataatsimoorussaminnik projekteliortut inalukkat aallaavigalugit
eqqumiitsuliorneq aamma kulturikkut kingornussatta paasissutissartaannik
sammisaqartumik.

Siunertaavoq tamanit paasineqarsinnaasumik puisip inalugaanik
passussisarnermi periaatsinik ilinniartitsinissaq, ileqqoq nunatsinni arriitsumik
tammariartuaartoq pinaveersaartinniarlugu. Projektimik ingerlatsisut isumaqarput
inalukkerinerup isumaa, qanoq passunneqartarnera suullu periaatsit
atorneqartarnerisut pillugit iliuuseqarfigineqartariaqartoq
tammatsaaliorneqassasorlu. Suliniummi misileraalluni suliassat aqqutigalugit
ingerlanneqarput, ilisimasat annertusarneqarnissaat kisiat anguniarneqanngilaq,
tassami inalukkerinermi periaatsit nammineq ataasiakkaarluta misilittarpavut,
aamma kulturikkut suliaqartut akornanni isumassarsiorfiusumik
suleqatigiinnermik siuarsaasuvoq kiisalu ileqqut pingaaruteqartut
tammatsaaliorneqarnissaannut avitseqatigiissutigineqarnissaannullu
iluaqutaasoq.

Inalukkat panertitat atortussatut oqitsutut, anersaartortutut aamma sitsiaatsutut ilisimaneqarpoq. Ilisimasat taakku atorlugit Sofie Amondsenip aamma Julie Bachip Katersugaasivimmi suliaminnik immikkut saqqummersitsipput.

Saqqummersitami takutinneqarpoq inalukkanik suliat pisoqqat toqqortaatsinniittut qanoq isumassarsiorfigineqarsinnaanersut, assarsorluni nutaaliornermi aamma eqqumiitsuliornermi. Allatut oqaatigalugu, suliniutip pilersippaa siulitta inalukkanik assasassorlutik mersugaat aamma nutaaliorluni assassukkat imminnut atassuserneqarnarnerat.

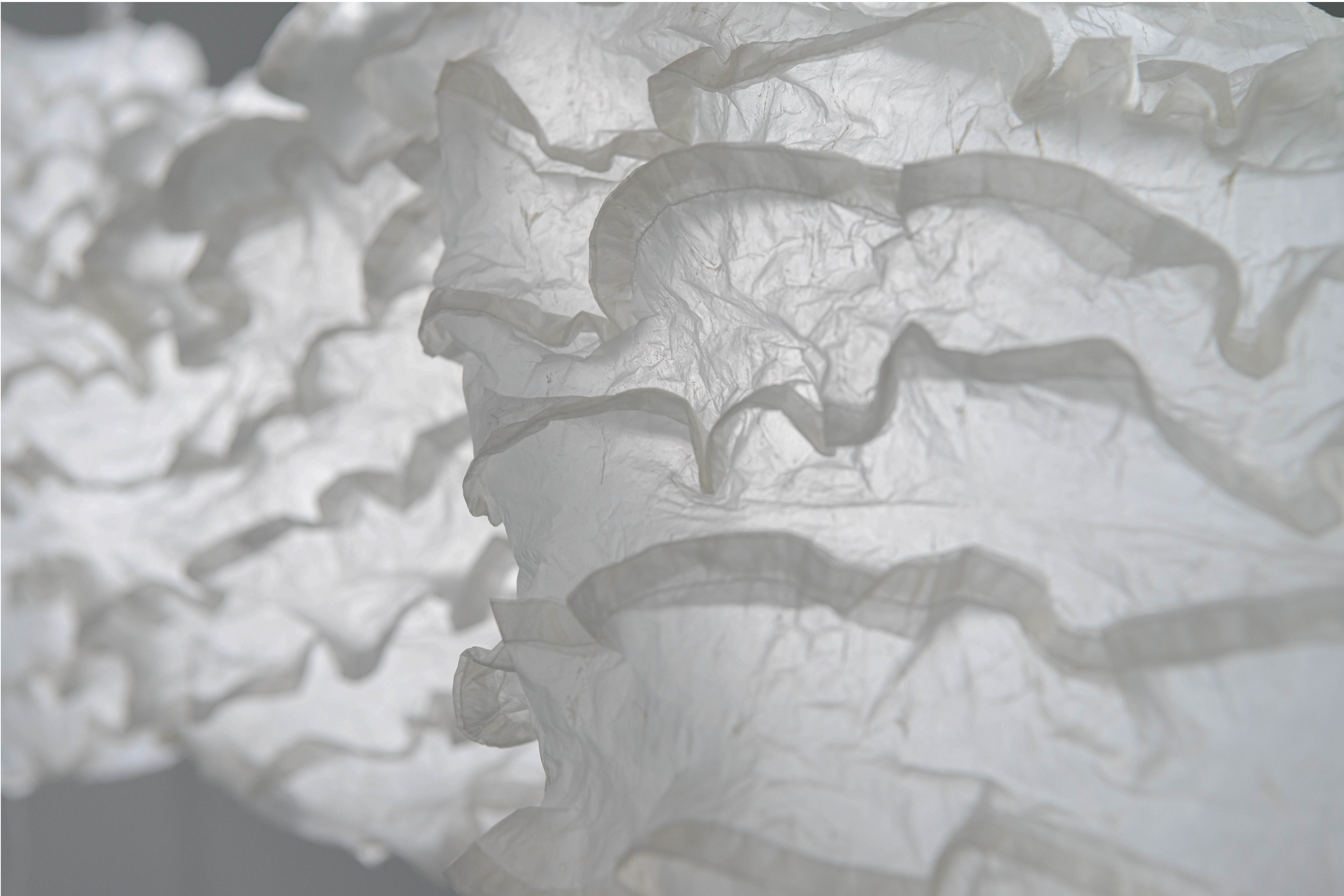
Immikkut saqqummersitami, Sofie Amondsenip ilusilersugai mersugaalu Pooq aamma Qaamanertaq takuneqarsinnaasut ilagissavaat. Sofiep saqqummersitamini pingaartippaa inalunnik suliaasut angerlarsimaffimmi tulluartaunissaat, ullutsinnut naleqquttut. Pigisat akornani atuuffeqartillugit inalunnik suliat piujuartinneqarsinnaalersarput. Kooreq Pooq, taassumap imarivai nuersagassiat, angerlarsimaffimmi eqqissisimaarluni sukisaarutip puussai, erlinnartuutissanik immerneqarluarsinnaakutsoortoq. Kiisalu Qaamasortaq, qullip peeriata assersorsinnaanissaanut pilersitaq. Qaamaneq inimut tunniunneqartoq eqqissisimaarnartumik misigititsilersitsisinnaasoq.

Qaamasortaq, Sofie Amondsenimit suliaq (2025). Ussup inalugaanik mersugaq.
Assiliisoq NKA (2025).

Saqqummersitami Julie Bachip ilusilersugai aamma takuniarneqarsinnaapput, tassasut arnama assai, angumma niui pigisaraakka, aallaaviga, piffiup ingerlanerani attavik kiisalu eqqaassutissatut pinnerasaasiat. Juliap inuunermi aallaavini uummammioralugu eqqumiitsuliani pilersippai. Arni inalukkereqatigalugu nipit immiunneqarsimasut saqqummersitsivimmi tusaaneqarsinnaapput, kiisalu inalukkat suliarinerini siorpalunnerisa nipaata tusaaneqarsinnaapputtaaq.

Saqqummersitat taakku Nunatta Katersugaasiviani katersaatigineqartunik akoorneqarlutik saqqummersinneqarput. Kiisalu inalukkerinermi qanga atorneqartartut suuneri saqqummersinneqassallutik. Taamaasilluni saqqummersitat tamakkiisumik isigigaanni nutaaliorneq - eqqumiitsuliorneq - siulivut pigisaannut atassuserlugit takutinneqarlutik.

Arnama assai II, Julie Bachimit suliaq (2025). Puulukip inalugaanik mersugaq. Assiliisoq Soffi Chachira Larsen (2025).

Nunatta Katersugaasiviani kapiſeq toqqortaatigineqartup misissuataarneqarnera (2025).
 Quppermi talerpiata tungaaniittoq asseq: Ussuup inalugaa uluttorneqarnera.
 Allermiipput: Aataarsuup inalugaanik kiliortuineq kiisalu puisip inalugaa seqiarneqareersoq
 qiaarneqareersorlu.

Ilisimasanik avitseqatigiilluni suliaqarneq

Saqqummersitsinissaq sioqqullugu februaarip qaammataani ukioq 2025 suliniummi qangatut inalukkerisarnermi salineq, panersutitsineq, qiortaaneq mersornermilu kilut sitsiaatsut atornerinik ilisimasanik katersuiffiuvoq.

Suleqatigiit Nuummi amernik mersortarfik Kittat peqatigalugu assassorluni suliaqaatigaluni qangatut inalukkerinermut ilisimasanik tunngasunik avitseqatigiipput. Kittaneersut Sara Marie L. Berthelsen aamma Johanne Markussen mersoriaatsinik taaguutinillu ilisimasaminnik avitseqateqarput. Kiisalu Nunatta Katersugaasivianiit katersugaasivilerisut Aviâja Rosing Jakobsen aamma Randi Sørensen Johansen katersaatigineqartut; allagaataasut inalunnillu suliaasut pillugit saqqummiillutik. Periutsit tulleriiaarlugit ilinniarfigalugit misilittaalluni ingerlatsisoqarpoq. Misilittaanermi nutaaliorsinnaaneq aamma pingaartinneqarpoq.

Ussuup inalugai, aataarsuup, allattuuaqqap kiisalu puulukip inalugai suliarineqarput. Inalukkat silissusaat assigiingiiarneri ilinniarfigalugit, ninngussusaallu maluginiarlugit aallaqqaataaniit aaliangiunneqarpoq sammineqarnissaat. Nutaatullu maskinatigut inalunnik misussineq aamma misilittaassutigineqarluni. Inalukkat silaannap kissassusaa, qerinnartumiit illup iluata kissassusaatut, assigiinngitsuni paner-serneqarput, inerner-i allanngorarneri malinnaavigalugit.

Inalukkat paner-sernerisa kingorna qiortarneri sammiviit assigiinngitsut misilittaassutigineqarput, inalukkat namminerisamik ilutsiminni allanngorartuupput. Avitseqatigiinnermi suliaqarnermi mersoriaatsit assigiinngitsut misilittaassutigineqarput. Inalukkap kilui qanoq sitsiaatsumik inernilerneqarsinnaaneri iluatsinngikkaluartoq, mersornermi periutsit qanoq isikkoqarsinnaaneri misilittarneqarput. Sammis-aqatigiinneq assorsuaq pissarsiaqaataavoq.

Misilittaatit panersiinerit, qalipaasersuineq, kilut sitsiaatsunik naliginnaasunillu mersorneq.

*Puisit inalugaannik kiliortuineq, misilittaaneq.
Kiisalu, inalunnut imilersarissanik qalipaaneq. Paasisallu inerneris oqaluuserineqarnerat.*

Ilulikkiaq inalukkanik igalaalik. Ummannatsiami assilisaaq ukioq 1909.
Assiliisoq Arnold Heim. Assimik piginnittoq Arktiske Institut.

Siulivut qangaaniilli inalukkerisarnarat

Ammerinissamut ilisimasat issitumi najugalinnut ilisimassallugit nalimmassartassallugillu pingaaruteqarpoq. Ammit sorliit sunut atorineqarnissaat ammillu aaliangersimasut qanoq suliarineqarnissaat siulivut ilisimalluarpaat, ammit atortuliassat atisaliassallu immikkut atuuffissaminnut tulluarsarlugit suliarineqartarlutik. Ammerineq imaannaanngitsuunngilaq, suliaq ineraangat ammerineq naammassineqarneq ajormat, tassami naammassisaq atorineqartuartillugu aaqqissuunneqartuassammata.

Mersornermi nunamiutat, imarmiutallu uumasuisa amii ilusilersorlugit ilisserlugillu atortussianngortinneqartarput. Taamatuttaaq timmissat amii, aalisakkat aammattaq uumasut ilormiui; torlut ameraasaat, aqajaqqut, ujallut kiisalu inalukkat ammerinermi assassornermilu atorluarneqartartut ilagaat.

Inalukkanik suliaqarneq qanga siulliarisuit annertusisamik aallutarigaat ilisimaneqarpoq. Inalukkat suliarilluarneqarnerminni masassiutissaqqissutut pilersinneqartarsimapput. Pilersitat tamarmik atorluaanermik aallaavillit.

Puisip inalugaq imaanut aaverneqartoq, imermik immerneqarluni ukioq 1935. Assiliisoq Robert Gessain. Assimik piginnittoq Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu.

Oqaluttuarisaaneq Kalaallit Inuit qangaaniilli uumasut inalugaanik sanaajusunik pigisaqartuarterput. Puisit inalugai, aarrit, arferit kiisalu nannut inalugaanik suliaasunik nassaassaqqarpoq. Inalukkat, siaarlugit ilusilersorlugit suliaasarput. Inalummik igalaaliortarnej, siulitta issunik ujaqqanillu qarmagaasunut igalaarisartagaat. Tupernullu umigisartagaat; tassa toqqup isaariaata ammarngata matua. Taamaalillutik avammut itsuarsinnaasarlutillu qaamaneq inigisap iluanut isaasinnaalersittarpaat. Ukiut 200-t matuma siorna igalaamerngit igalaassiat Nunatsinnut tikiussuunneqartalerkata inalunnik igalaat takussaajunnaariarterput. Inuillu ikitsuinnaat igalaaliornissamut ilisimasaq ingerlateqqippat. Pooqattat, ippiarsuit, kapisat (annoraat masannartorsiutit), pinngussanullu inalunnik sanaajusut ilisimaneqqarpoq, soorlutaqq ileqqulersuutitut atornerqartarlutik, soorlu qilaatip isaanut. Ukiut 100-t matuma siorna atortussat tamakku suliarineerukkiarterput, niuertarfinni nioqqutissat inunnut ammaanneqqarnerisa kingorna, tamanna ersippoq Nunatsinni ukioq 1948-49 sumiiffinni ataasiakkaani misissuisoqqareernerata kingorna.

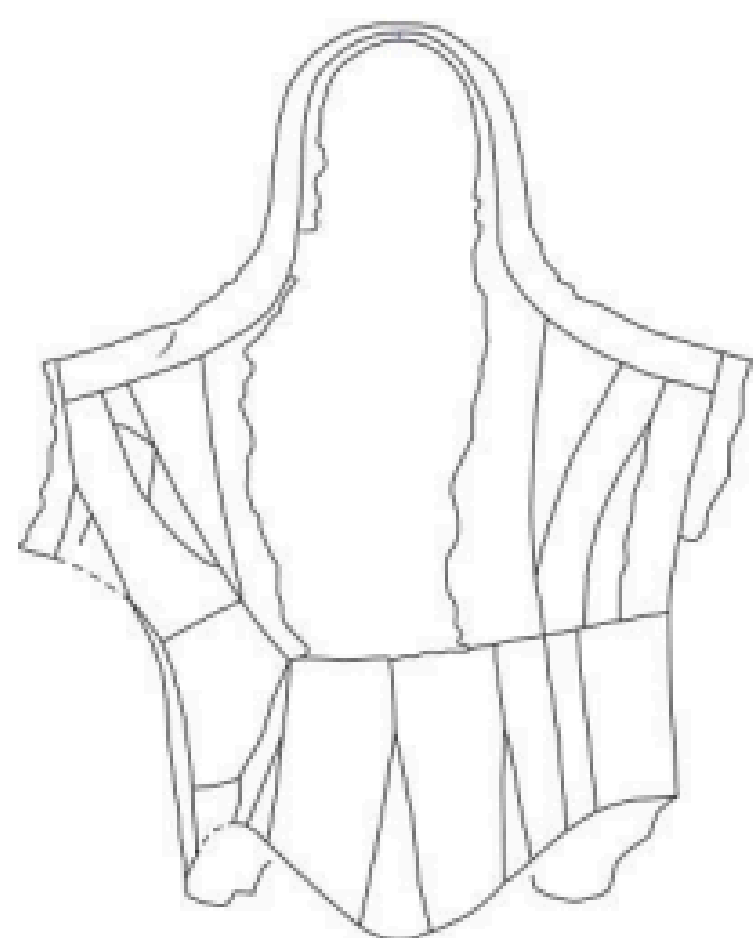
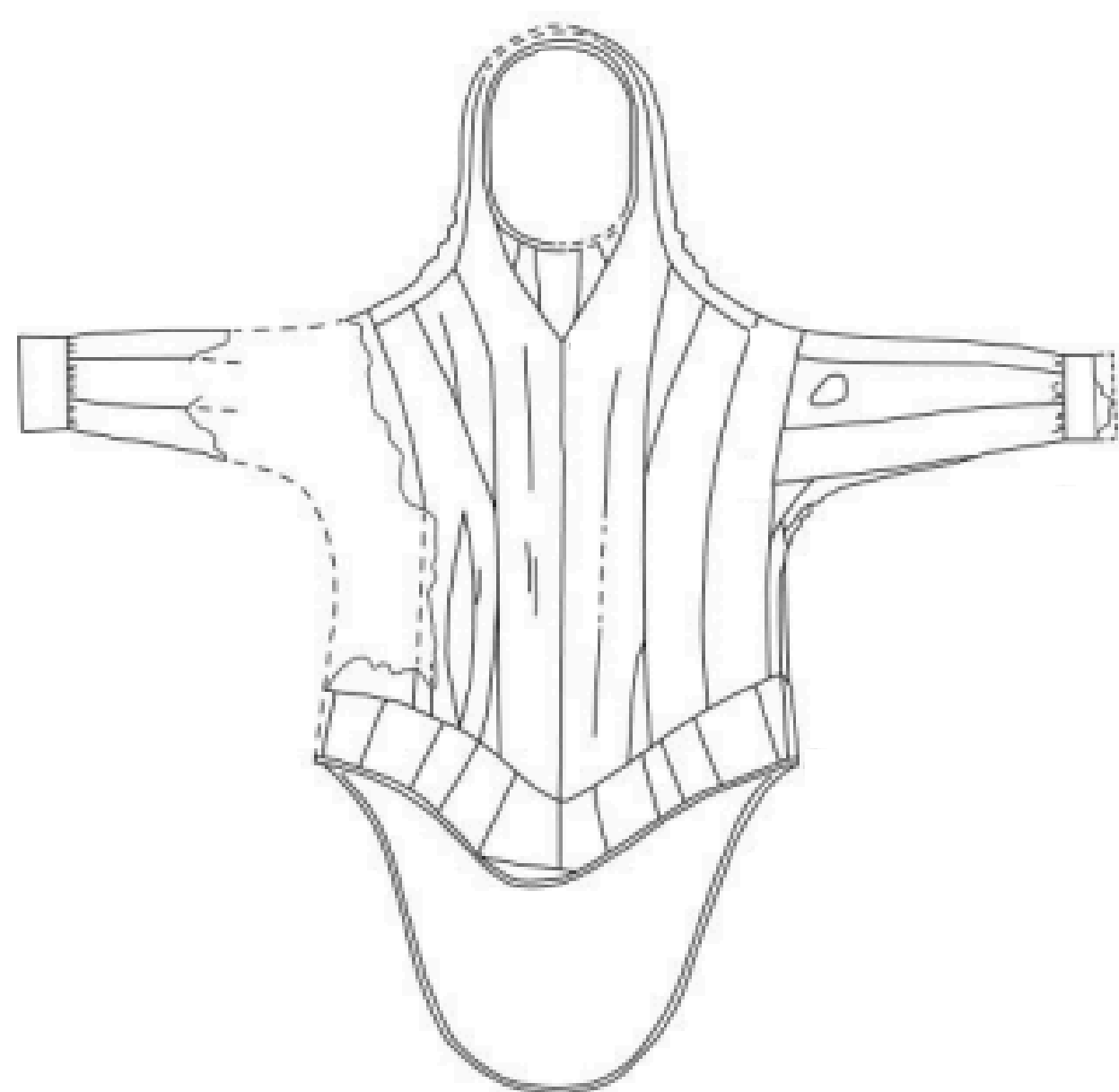
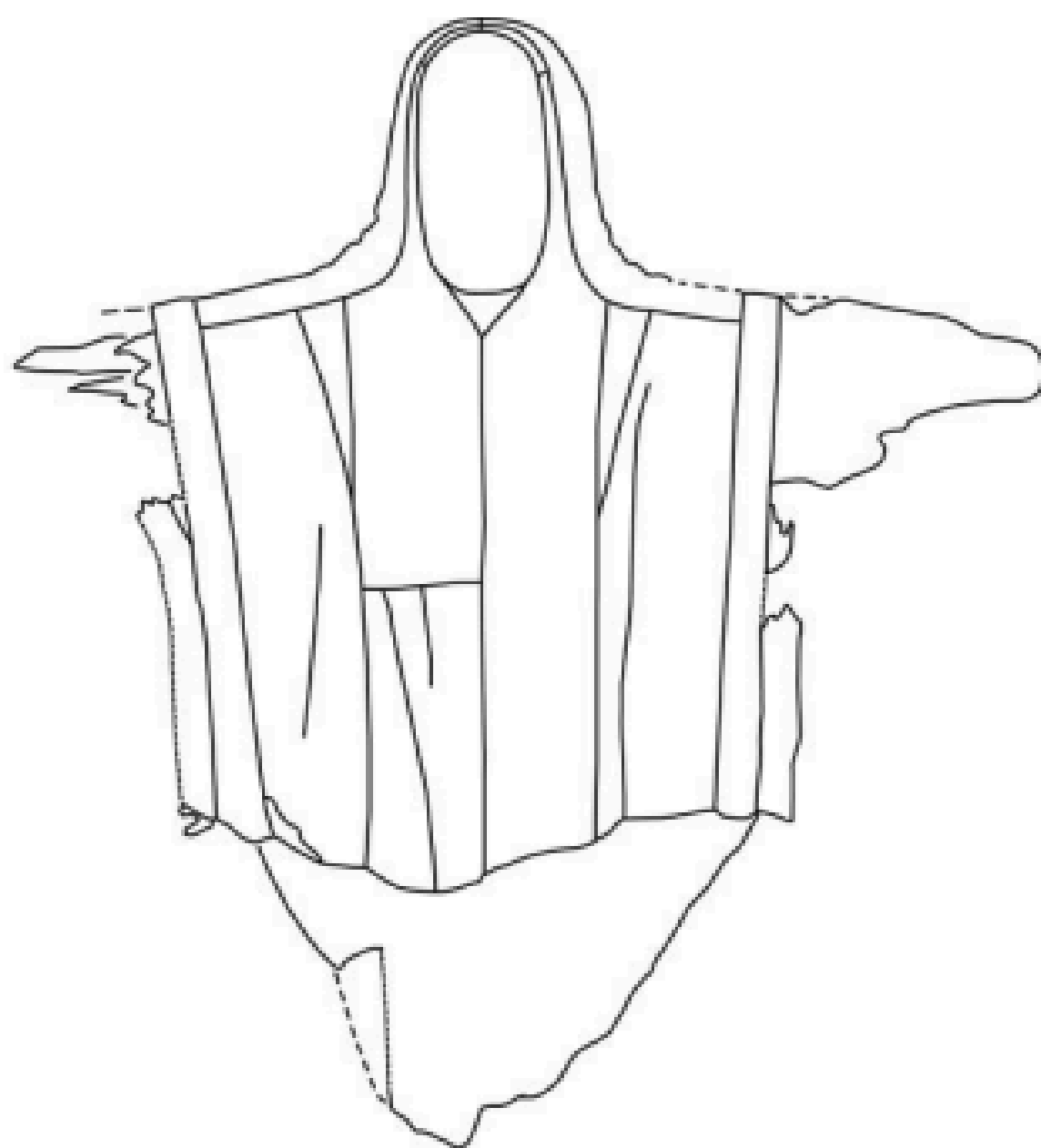
Kapiseq annoraarineqartoq. Assimik piginnittoq Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu.

Itsarnisarsiorneq Inalukkanik sanaajusut itsarnisarsiornikkut nassaarissallugit killeqartarput. Inalukkat namminerisamik ukiut ingerlanerani arrortarneri sukkasarmata. Kisialli Kapisat, Nunatsinni inalukkanik sanaajusut ukiuni 600-nik pisoqaassuseqartut nassaarineqarnikut ilagaat. Itsarnisarsiornikkut assaanitsigut kapisat pingasut Nuulliini (Avanersuarmi) inunnik inoqarfiusimasumi nanineqarput. Nassaat ilisserusioriaasiinik ilisimasanik pissarsiaqarfiupput.

Paasisani ilaavortaaq mersoriaatsit marluk atorneqarneri, akussitat kiisalu pussutsiinnavillugit mersukkat.

Nassaani taakkunani qasigissap aarrullu inalugai atorneqarput, puisit angissusaat aallaaviullutik inalukkat assigiinngiiaanik silissuseqarput; 4 cm-imiiterimiit 13 cm angullugu silissuseqartut. Paasisat aamma ilagilluinnarpaat qanoq ilisserneqarneri kiluilu qanoq akulikitsigineri. Kilut qilalukkap qaqortap tikaagulliullu ujaluinik ujaloqarlutik. Mersuunneri pussutsiinnavillugit mersugaapput, 10 cm-imiiteriugaangata 20-30-inik kiloqartarput. Kapitsat pinnersaaserneru akussillugit mersugaapput, erisaat atorneqarlutik.

Ukiuunerani mallertsillugu qajartornermi annoraap qaavatigut kapiseq atorneqartarpoq. Qajartornermi nunamiluunniit pingaartumik masannartuliortillugu atorneqartarluni. Angutit, arnat meeqqallumi kapiseqartarput.

Kapisit nassaat
assilineqarneri
titartarneqarnerilu.
Assiliisoq Roberto
Fortuna, Danmarkip
Katersugaasivianeersup
assilisarai (2020).
Kiisalu ilusilersukkat Erik
Holtvedip ukioq 1954-
imi titartagaasa
assilineqarneri.

Ilisimasat: Qangaaniilli ammerinissamut ilitseruineq pisarpoq takutitsinikkut - kinguaariinniit kinguaariinnut ilinniartitsineq ileqquuvoq.

Nunatta avataaniit tikittuniit, nunarput pillugu ilisimasassarsiortut nalunaarsuisullu kiisalu nunasiaateqarnerup nassatarisaanik nunatsinnut nunasisut akornanni allaatigisat ukiunik 300-nik pisoqaatigisut inalukkanik suliaqartarnek inalunnillu suliaasunik pisataqarneq allaaserineqartarput.

Allaatitoqqat pisoqqat aallaavigalugit inalukkat nutaajutillugit iginnermut ullualuit kininneqartarput, taamaaseriarlutik suliarinnittup kigumminik qiaava seqiaalu piiartarpai, inalugaannavik kiserngorulluni. Suliaq ajornanngisaarneqassatillugu; iginneq inalukkap iluanut kuineqartarpoq. Inalugak seqiareeraangat qiarneqaraangat imaanut kininneqartarpoq, aaverluarniarlugu. Taamaaseriarlugit pullanneqassapput paner-serneqassallutillu.

Uumasut imarmiutat inalugai kiisalu puisip iggiaa assassorluni sanalunnermi ator-neqartarput. Puisit angisuut mikisullu, aarrit, qilalukkat qaqortat inalugai atortussiarisimasat takussutissaqarpoq.

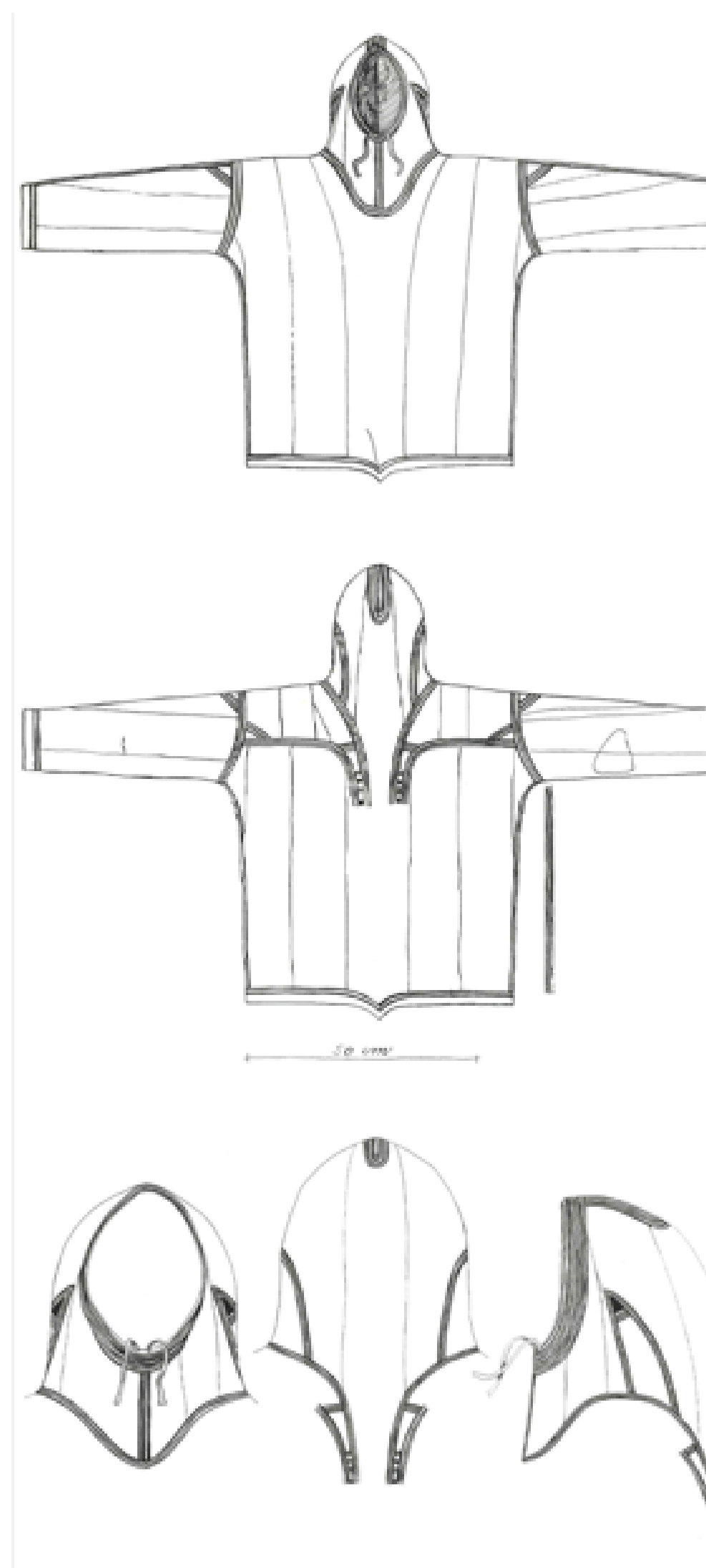
Aarnussat mersugussimasut

Oqalualaani oqaluttuatoqqanilu tusartarpavut siulitta upperisarigaat inuit uumasullu qanilaassusaat - uumasut nukii inunnut atukkiunneqartarneri.

Tamanna katersugaasivimmi katersaatigineqartuni aamma nassaarineqarsinnaalluartaq. Qanga siulliarsuit piniarnermi sakkunik atortunik pigisanillu pinnersaariaaseqarput. Pinnersaaneq piginnittumut nuannaalersitsisarpoq, uumasunut qanillattuutaavoq, pinerrarissunngorsaataavoq isumannaatsumillu inuunissaq qulakkeerniarneqartarluni. Kapisat marluk maanna katersaatigineqartuni arnussanik allalersornillit takuneqarsinnaapput. Allalersornerisigut, tassa pinnersarneratigut, uumasut piginnaasaat, qasujaassusaat nukiilu inummut atukkiunneqartarput.

Allalersorneri Kapiseq Tasiilameersoq ukioq 1935-mi mersorneqartup takutippaa nannup sarngisa assilillugit pinnersaasiarineqarneri. Kapiseq taanna inalunnik mersugaavoq, erisaanik, puisip amianik meqquiakkamik allalersugaq. Allai amitsunngorlugit titarnertullusooq isikkunitsillugit akussillugit mersugaapput. Tassa imaappoq kapisip inerneqareernerata kingorna pinnersaartai mersugunneqarsimapput, ima isumaqartinneqarlutik, tassa Nannup pissaanera inummut atukkiullugu atisaanut allerlersuutitut mersugunneqartoq.

Nannup sarngisa arnuarineqarneri issittormiut inuit pisataasa akornanni nassaassaalluartaq. Tassaasoq ukioq 500-mi Tunermit (Dorsertimiumit) aarrup tuugaavanut alernerup nanua qiperugaq. Qiperugaq Igloolimmi, Canadamit aallaaveqartoq maanna nassaarineqarsimavoq sulii pisoqaanersaalluni.

Jens Rosingip kapisaa Nunatta Katersugaasiviani toqqortaatigineqartoq. Kapiseq 1935-imi Tasiilami mersorneqarpoq. Jens Rosingip nammineq kapiseq assilillugu titartarsimavaa. Asseq talerpiata tungaani qullermiittoq tassaavoq qiperugaq Igloolimmi nassaarineqartoq.

Kiisalu, Kalaallit Nunaanni aarrit anersaavi nannutulli ataqqineqarluinnartut ilagilluinnarpaat. Kapiseq alla katersaatigineqartoq tuugaat assilillugit allalersugaasoq Katersugaasivimmi toqqortaatigineqarpoq. Aarrit piniassallugit, pisarlu isumagissallugu imaannaanngitsuvoq. Inuit arlallit ikioqatigiinnikkut piniagarisarpaat, sikukkut amuartaarpaat. Arrit piginnaasaraat sivilisuumik aqqaamasinnaanertik. Kapiseq taanna ukioq 1883-85-mi Tasiilami mersorneqarsimavoq. Kapisip sakiaata nalaatigut allalernerqarsimavoq erisaanik.

Soorunalimi aamma kapiseqarpoq aarnuaqanngitsunik. Soorlu amerlanertigut paffiatigut, nasaatigut matertiatigullu ersisaanik kapisat pilerneqartartut. Arnussatut atuuffeqanngikkaluarlutik annoraap ammarngi nungullarnaveersaatigigaat.

Ullutsinni misissuineq

Ullutsinni inalukkat nerisassiarineqartarput mamarsaatigineqarluartartunik, amerlanertigut nerisaatitoqatsinnut akugalugit nalliuttorsiornermilu nerisassiani takussaasarput. Nalinginnaanerpaajuvoq inalugaq uuginnagaq. Inalugaq uusoq aqitsunngortarpoq, taamaliinnarlugu sassaalliutigineqartarpoq imaluunniit orserlugu. Inalukkat panertitat aamma nerineqartarput, taakku kimittunerupput. Naak inalukkat nerisassatut mamarilluarneqaraluartut atorneqartarneri ukiut ingerlanerini allanngoriartorsimavoq.

Nereriaatsip allanngoriartornera nerisassallu allat pisiassanngorneri pissutaalluarunarput. Taamaattorli kulturikkut kingornussatta ilaat inoqutigiinni amerlasuuni attatiinnarneqarpoq aamma kinguariit tullinut ingerlateqqinneqarluni. Taamaattumik suliniut assassornerup aamma annoraamineq atorlugu eqqumiitsuliorneq ilippanaatai qaangerlugit inalukkat inuiaqatigiinni aamma allatut atorneqarsinnaaneri takutinneqarput. Nutaamik pilersitsinissamut periarfissiisoq.

Assassorluni suliariniarneqarneri aallartisannginnerini inalugak qanoq suliarineqartarnera sukumiisumik misissuffigineqaqqaarpoq. Suliniummi qangatut inalukkerisarnermi saliineq, panersiineq, qiortaaneq mersornermilu kilut sitsiaatsut atornerinik ilisimasanik katersuiffiuvoq. Sukumiisumik misissuereernerup inerneru maanna saqqummiunneqassapput, periutsit tulleriiaarneri malillugit.

Kukkarnaaliortoq. Puisip inalugai aammik immerlugit issorsigassat. Tasiilami assilisaq ukioq 1935. Assiliisoq Robert Gessain. Assimik piginnittoq Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu.

Allattuuaqqap inalugai uullugit orsunut akuliullugit sassaalliutigineqartut (2025). Asseq nammineq pigineqartoq.

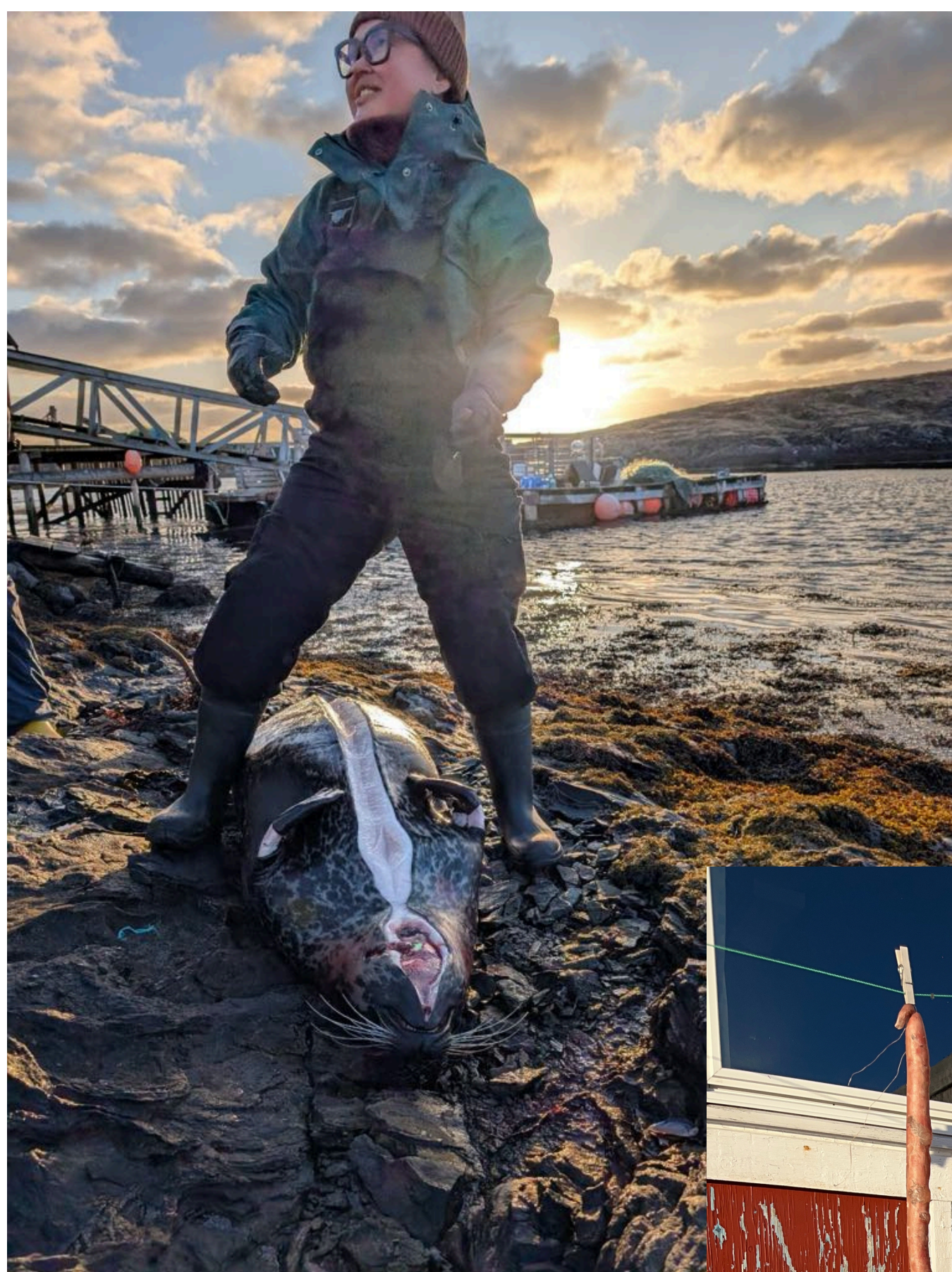
Ameq inalukkallu panerserlugit nivinngarneqarsimasut. Qaarusummi assilisaq ukioq 1936. Assiliisoq Jette Bang, Arktiske Institut.

Misilittaanialeqqaarnermi eqqarsaat Puisi sorleq ?

“Oqaasiinnakkut tusaqattaarpara ussuup inalugaa kapisiliarineqartartoq igalaaliarineqartarsimasorlu” Sofie Amondsen oqarpoq, nangillunilu.

“Iqalunni Oqausimut Quviasuutiqarniq aamma Uqauhimut Quviahuutqarneq llinniartitsissummik filmeeraliorsimallutik Nattiq 2024-mi pillugu saqqummiisoqarpoq. Aperivunga nalunnginneraat puisip inalugaanik suliaqartartunik takunikuunersut; ilisimasaqarnersut. Ataaseq akivoq: ‘meeraalluni eqqaamaniaraa ussuup inalugaanik atugaqartarnikuusut’.

Norgemiinninni Hysværet-imi, apríilip qaammataa 2025, qasigissat arfinillit nutaat pilappavut. Qasigissat angisuut marluk inalugai misissorlugit siulliup inalugai angerpasikkaluarput; ajoraluartumik qasigiaq ullut pingasut imaaniinnikuummat pilanneqarani, ilumiui qorsorpalummata tippassimallutillu iluatiginngilagut. Kingulleq qasigiaq anngajaaq nutaajutillugu inalugaa silissusaa silippallaanngilaq - aataarsuup inagulaanut silissusaattut assingulluni. Inalukkap takissusaa naatsorsupajaarakku 18-19 miiterimik takissuseqarpoq. Qasigissat mikinerit inalugai aamma naatsorsorakkit aamma taamak inalugai anginertulli takeqqatigiipajaarput.

Sofie Amondsen qasigiamik pilannera, Norge Hysværetimi assilisaq (2025). Nammineq asseq pigisaq. Kiisalu qasigissap inalugai amuneqartut, Norge Hysværetimi assilisaq (2025). Asseq nammineq pigineqartoq.

Allermiippoq: Ussuup inalugai, issimut panersikkat (2024), nammineq asseq pigisaq.

Nuummi Kittani ataatsimut misilittaanitsinni, februaarimi 2025, namminerlu puisip inalugaanik misilittaaninni nerutuneq mattunerlu innersuukkusutaralu tassaavoq: ussup inalugaa”.

Sofie Amondsenip puisit inalugai assigiingitsut misilittareerneratigut, puisip angisuup, tassa ussuup inalugai assassorluni suliaqassatilluni innersuuppai. Ussuup inalugai puiseqatiminnut allanut sanilliullugit silinneruvoq. Silissusaa nassaarineqartarpoq inalugaq panerserneqareersimasup qullorneratigut. Inalugaq pullaqqalluni panerserneqareernermi kingorna qiortarneqarpat, inalugaq tamakkiisumik siaassaaq.

Atagu misilittakkat aallaavigalugit qanoq inalukkerisoqarsinnaanersoq quppernerit tulliuttuni pulaterfigilaartigit.

Inalukkerineq

Inalukkerinermi uagut atorsimasavut maanna saqqummiutissavagut. Eqqaamaneqaqqunarpoq inalukkereriaatseq allatorluinnaq aamma ingerlanneqarsinnaammat.

Inalugaq atorniakkat pissarsiarissavat. Inalugaq nutaajusinnaavoq immaqaluunniit qerisimasoq aatsinneqarsimasoq aamma atorneqarsinnaavoq. Qerisimatillugu imermut nillertumut inalugaq aasserneqassaaq. Inalukkat nutaat qerisullu assigiingissuteqarput; qerisimasup qiaavi (ameraasaa) nipunnganerusarmata. Kisialli tamarmik atorneqarluarsinnaalluarput. Inalugaq atorniakkat pissarsiareeriarukku ukua ujartussavatit:

Inalukkerinermi atortussat

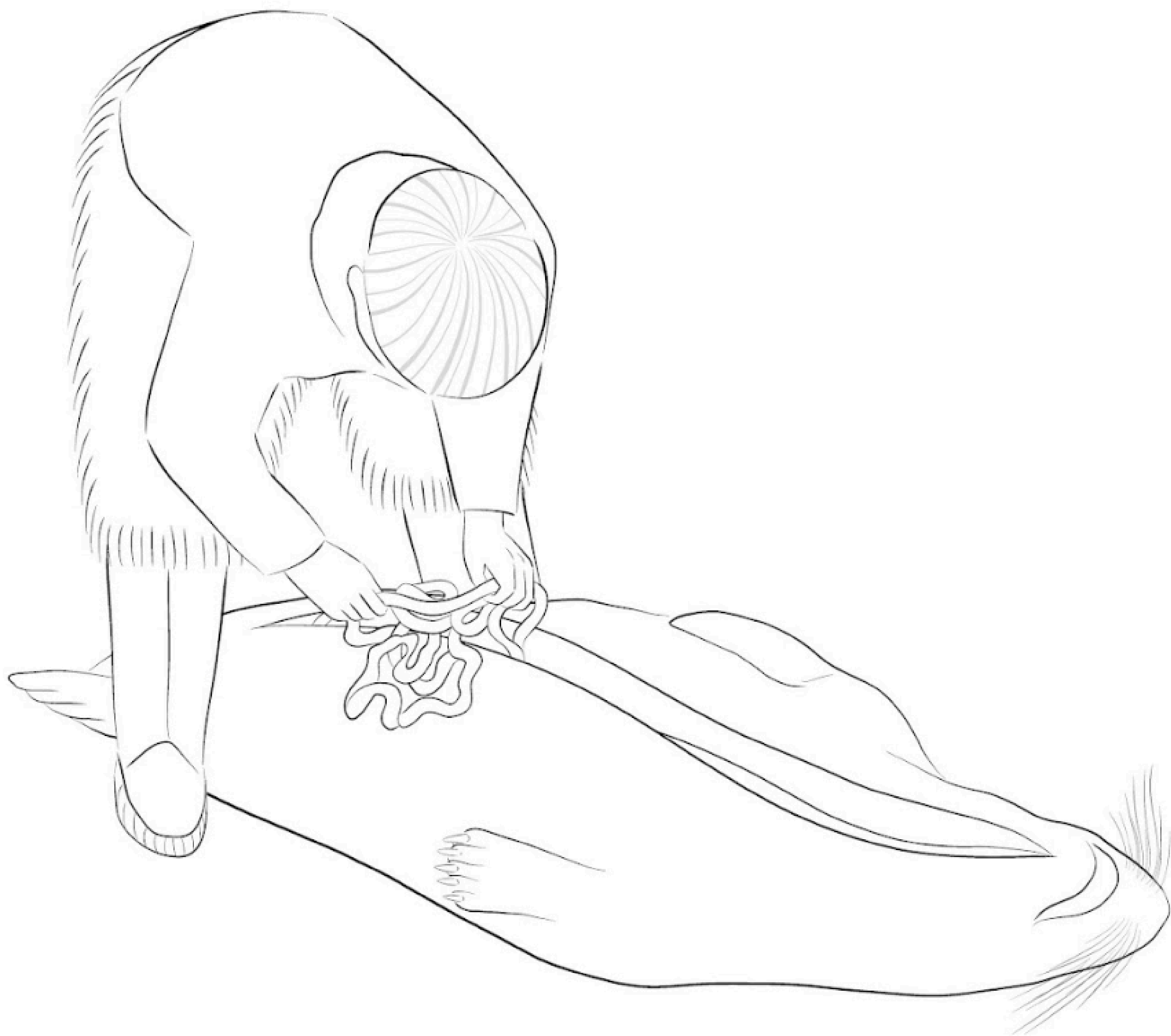
- Kiliortuivik
- Uillup qaleruaa
- Alussaat
- Qattaq
- Eqqaavik
- Iginneq (pigigaanni)

Panersiinermi atortussat

- Innerfissaq
- Ujalussiaq
- Kikiaaraq, kappoqqut
- Allunaasaq
- Manisivissaq
- Allarut

Mersornermi atortussat

- Imeq
- Iginneq
- Meqqut
- Ujalussiaq

Puisip inalugai amuneqartut ilusilersorneqarnerat. Ilusilersuisoq Magda-Maria Treur (2025).

Suliarinera

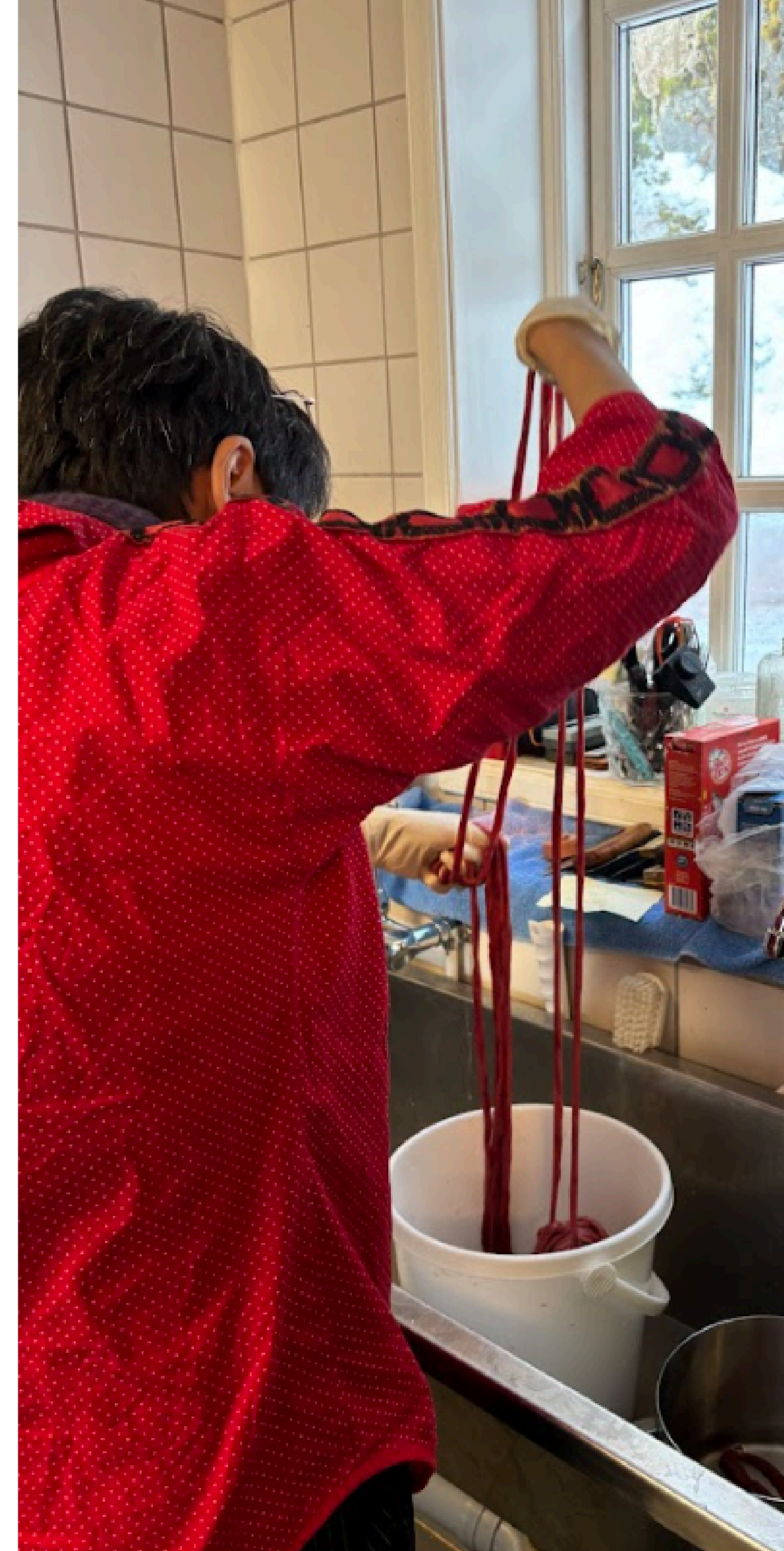
Siullertut

Inissilluarit. Timinnut qasunanngitsumik issiagit nikorfallutilluunniit. Sumiiffiit silaannarissarnissaa pisariaqarpoq.

Seqeerlugu

Nutaajutillugu: Inalugaq imiinnarmik imaluunniit imaani aaverniarlugu salinneqassaaq. Ilumiui peerniarlugit seqeerlugu salilluaruk. Arlaleriaq seqeerlugu, imaarulluarnissaata tungaanut. Inalugaq nutaajugaluartorluunniit taarnersaqarsinnaavoq, tipippat taarnersaa qiorneqarsinnaavoq igillugulu.

Asseq qullermiittoq: Allattuup inalugaanik seqeersineq (2025).
Asseq allermiittoq: Ussuup inalugaanik salineq (2025)

Kiliortuivik

IlNALUGAQ kiliortuivimmut ileriarlugu, isua allinngorlugu kiliorlugu aallartissinnaavat. Isua kilioqqaariarlugu, inalukkap isua tunginnut saateriarlugu; kiliorlugu ingerlaarsinnaanngussaait. Kiliortuivik qisuuppat inalugaq aqukkuminarnerussaaq; tigummiuminarnerussaaq. Qisuk kiliortuivik apeqqutaavoq pujannersoq pujannginnersorluunniit. Siulivut kiliortuutaat sarnginik sanaajusunik qapiarfeqarput.

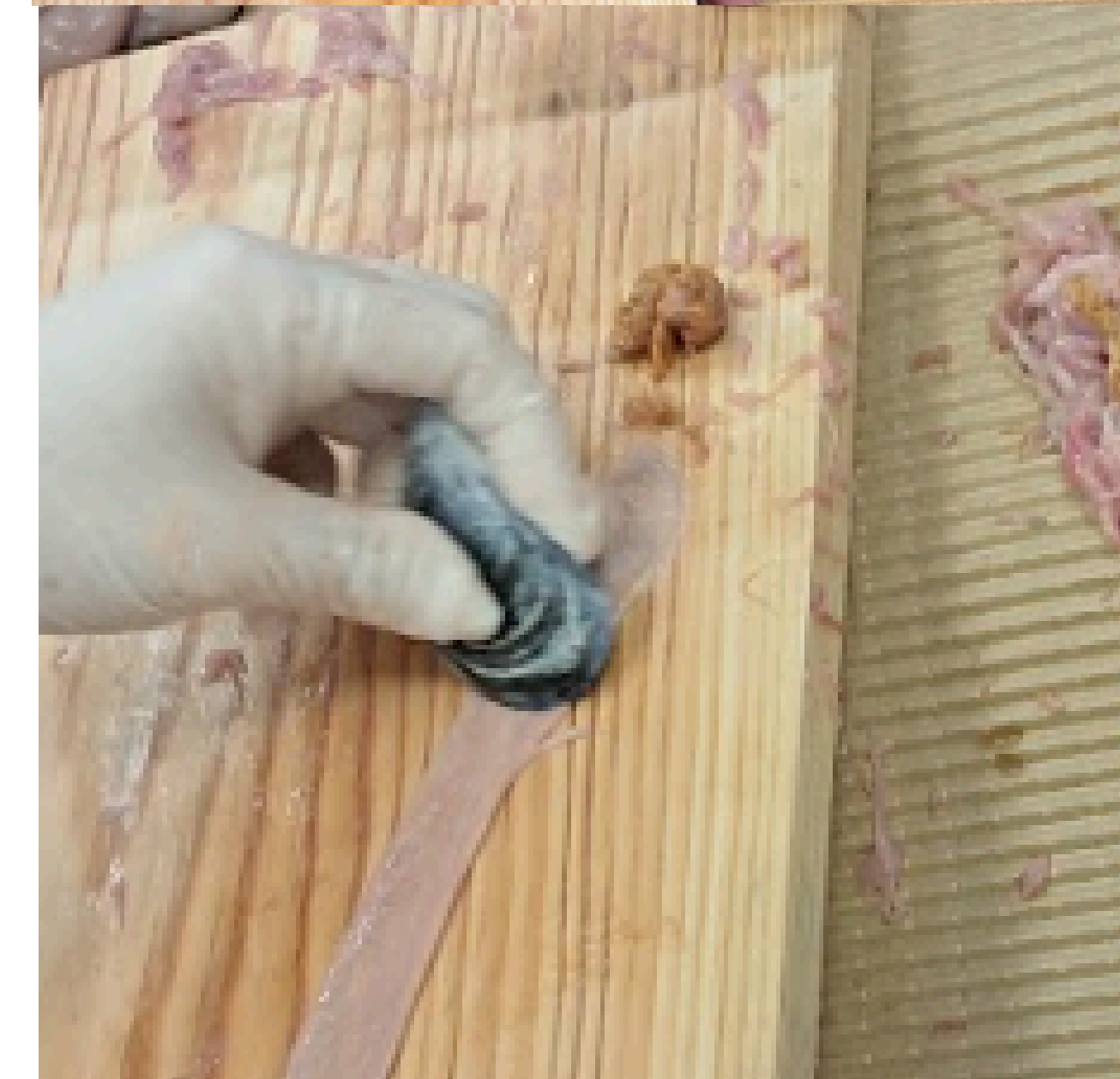
Asseq qullermittoq: Ussuup inalugaa aallartinnerani kiliornera (2025). Kiliortuivik saanermik sanaaq. Ujallut inalukkallu imusat. Tasiilami ukioq 1885-imi katersat. Nunatta Katersugaasiviani toqqortaatigineqartut. Assiliisoq NKA (2025).

Kiliut kiliornerlu:

Kiliornermi kiliut apeqqutaalluni inalukkap qanoq
naqitsiginissaa nassaariniagassaavoq
putusuussanngikkanni.

Kiliornermi kiliutini iluarisat assigiinngillat.
Innersuunnarpoq uillup qaleruaa. Taannaammata
ikkiinnanilu ipippallaanngitsoq. Alussaat
atorneqartillugu kiliornermi naqillualaagassaassaaq.
Inalugaq sorleq atorneqarnersoq apeqqutaavoq.
Uumasut tamalaat inalugai qajannarsinnaammata,
ussuup inalugaa qajannannginneruvoq, ersorseq
kiliuutigineqarsinnaallunilumi. Uumasut
mikinerumaat saannernik inalugaqartarput,
taakkuupput sallaatsumik kiliorneqarlutik suliassat.

Asseq qullermiittoq: alussaat atorlugu inalugaq kiliortorneqarnera.
Qiterlermi: ussuup inalugaanik, ersorsimik kiliortuineq kiisalu asseq kingullermi
uillup qaleruaanik kiliortuineq.

Qeriteq

Kiliorneq ingerlaarluartillugu, inalukkap iluani seqiaa katersuutilersarpoq. Inalukkap aallartiffiani putua, seqiai pussullugit aniasillattaakkit. Kiliukkappit takissussaa apeqqutaalluni, naaffianut aamma seqiaa pussullugu aniatinneqarsinnaavoq.

Qiaava seqiaalu kiliornerani inalukkap silataani ameraasaa manngernesaqarsinnaavoq, taannartaa taaguuteqarpoq qeriteq, kilioruminaassinnaasoq. Kilioruminaannersaani mianersuutassaavoq; kiliornerani naqilluaraanni putunissaa qaninnerummat. Qeriteq inalummut naqinniinnarnagu, kiliortuivvinnut qeriteq piseriarlugu kiliutinnik kipsisinnaavat. Mianernarpat piinngilluaannarsinnaavat putusiinnginnissaq piniarlugu.

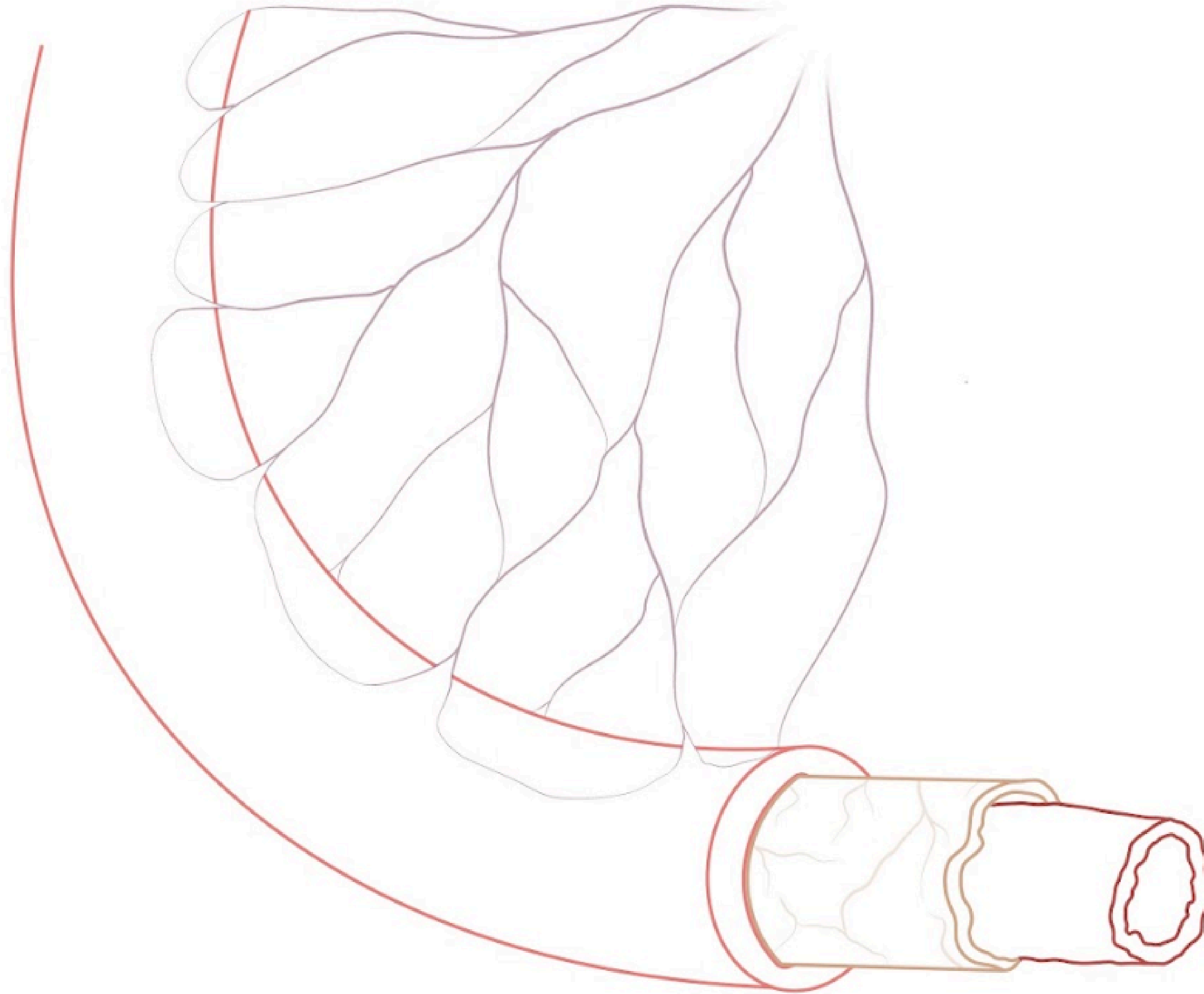
Puisip inalugaasa seqiai alussaammik kiliortorneqarneri.

Inaluk

Inalugaq tamaat kilioeerpat, tassa seqiarlunilu qiaarneqareerpat, imermut tarajulimmut kininneqarsinnaanngorpoq. Kilioeernerani anguniagaq unaavoq: aaverluarnissaa. Inalugaq qattami kinisimatillugu imertaani takuneqarsinnaavoq aak. Annerpaamik ullut pingasut taartumi nillataartumi ajorsitinnagu kinisimasinnaavoq. Sivisuallaamik inalugaq imermi kinisimiatillugu arroriartortarmat imaluunniit tippakkiartortarmat. Qattap imaa taarsertaruk aaqarpallaarpat.

Allattuup inalugaa qiaarneqarsimasooq seqiarneqarlunilu.

Inalukkap sananeqaataasa ilusilersorneqarnera. Ilusilersuisoq Magda-Maria Treur (2025).
Ameraasaq qalleq, qiaanik taaneqartarpoq. Ilorlerlu seqiaanik taaneqartarluni. Qiterliuvoq inalugaannavik.

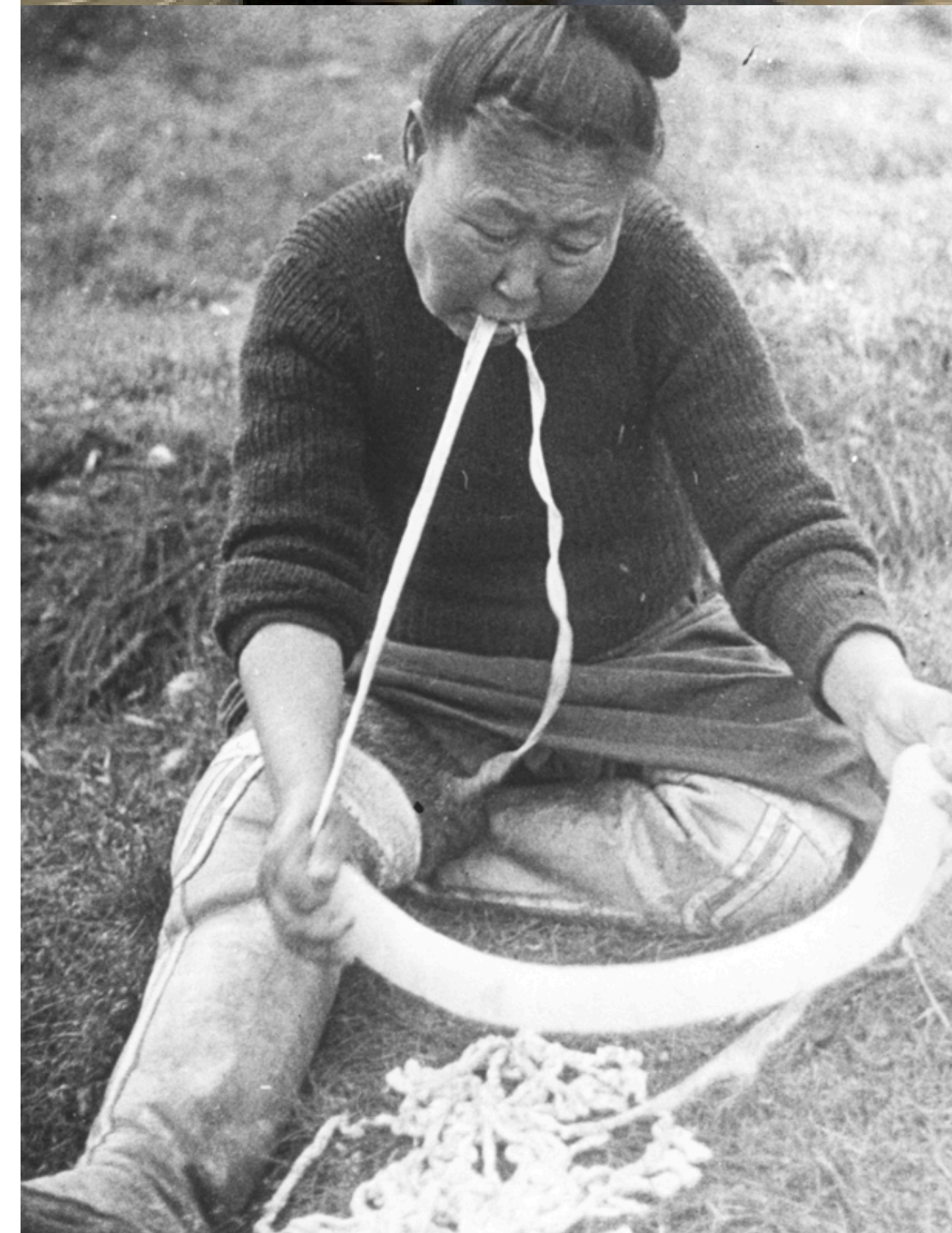
Panersernera

Inalugaq qattamiit qaqinneqassaaq. Allarummik annoraaminermilluunniit allarterneqarsinnaavoq. Taamaaseriarlugu inalukkap isua siulleq ujalummik qileruk.

Periuseq kisimiilluni

Inalukkap isua siulleq qileruk. Manisivissaq apeqqutaalluni inalukkat kittarneqarsinnaapput (kipineqarsinnaapput). Inalukkap takissusissaa nammineq aaliangeruk. Inalugaq pullareerukku isuata aappaa qileruk.

Inalugaq pullaqqasoq aamma allarterneqarsinnaavoq

Asseq qulleq: Kisimiilluni pullaaneq (2025).
Asseq alle: Kisimiilluni pullaaneq, ukioq 1934,
assiliisoq: Robert Gessain, NKA.

Periuseq ikioqatigiiluni

Isuata aappaaniit pullaguk; inalugaq takisuujuppat/ilivitsuuppat ikioqateqarluni Isuata aappaaniit pullaguk; inalugaq takisuujuppat/ilivitsuuppat ikioqateqarluni pitsaaneruvoq. Pullannerani aappaata maluginiassavaa inalugaq putoqarnersoq, putoqanngippat inaluk pullangaannassaaq. Pullangaannarpat ujallumik qilersisoq piareersimassaaq isuata naanera qilernissaanut. Inaluk putoqarpat nilikkiartortarpoq. Inaluk nilikkiartorpat, putua nassaariniappaarsiuk. Nassaarippat putoqarfia pussullugu ujallumik nermullugu qilissaaq.

Pullaasoq inalugaq nilissagaluarpat pullaaqqinnissamut piareersimaannassaaq. Putui milereerpara aappaata ujalussiaq atorlugu pullaffiata aallartinnera qilersinnaanngorpaa.

Qerititsivimmi panersigaq

Qeritsivimmi panersiigatta kontainer atorparput. Innerfinnik inalukkap nuui ujalussiamik qilersuuttarlugit. Inaluk pullanneqarnerani imulorassinnaanarpoq, siaangaanarluniluunnit. Inaluup nuui illuttut siaarlugit natermut arlaannulluunniit attuutsinnaveersaarlugu panersikkit.

Inalukkat panersernerini arlaannut attuusimatillutik ininittarput nippullutilluunniit. Qerititsivimmi inalugaq panersigaq qaqorluni inerreqartarpoq. Maluginiaruk inalugaq paneriartupallattarmat.

Silami panersigaq

Issilluartillugu nunamut tunngatinnaveersaarlugu maniguk. Inaluk issittumi panerseraangat qaqortilluni panertarpoq.

Illup iluani panersigaq

Illup iluani taamatuulli, natermut arlaannulluunniit attuumatinnaveersaarlugu maniguk, qutsissumut allunaasalersuineq periarfissaavoq inalukkap nuui qilerfii nivinngarfissuiffiulluarsinnaapput. Illup iluani panersigaq qaqortinnatik inalutta akimut ersillutik panertarput.

Asseq qulleq: Qerititsiviup iluani panersiineq. Ississuseq -18 °C-imiit -21 °C tikillugu. Asseq qiterleq: Silami panersiineq. Silaa nillissusaa -5°C-imiit -8 °C angusarlugu. Kiisalu asseq allermi illup iluani panersiineq.

Ussuup inalugai: saamerleq issimut panersigaavoq. Qiterleq silami panersiaalluni. Kiisalu talerperleq illup iluani panersiaalluni, malugiuk inalugaq akimut ersarinnerummat.

Qiortarnera

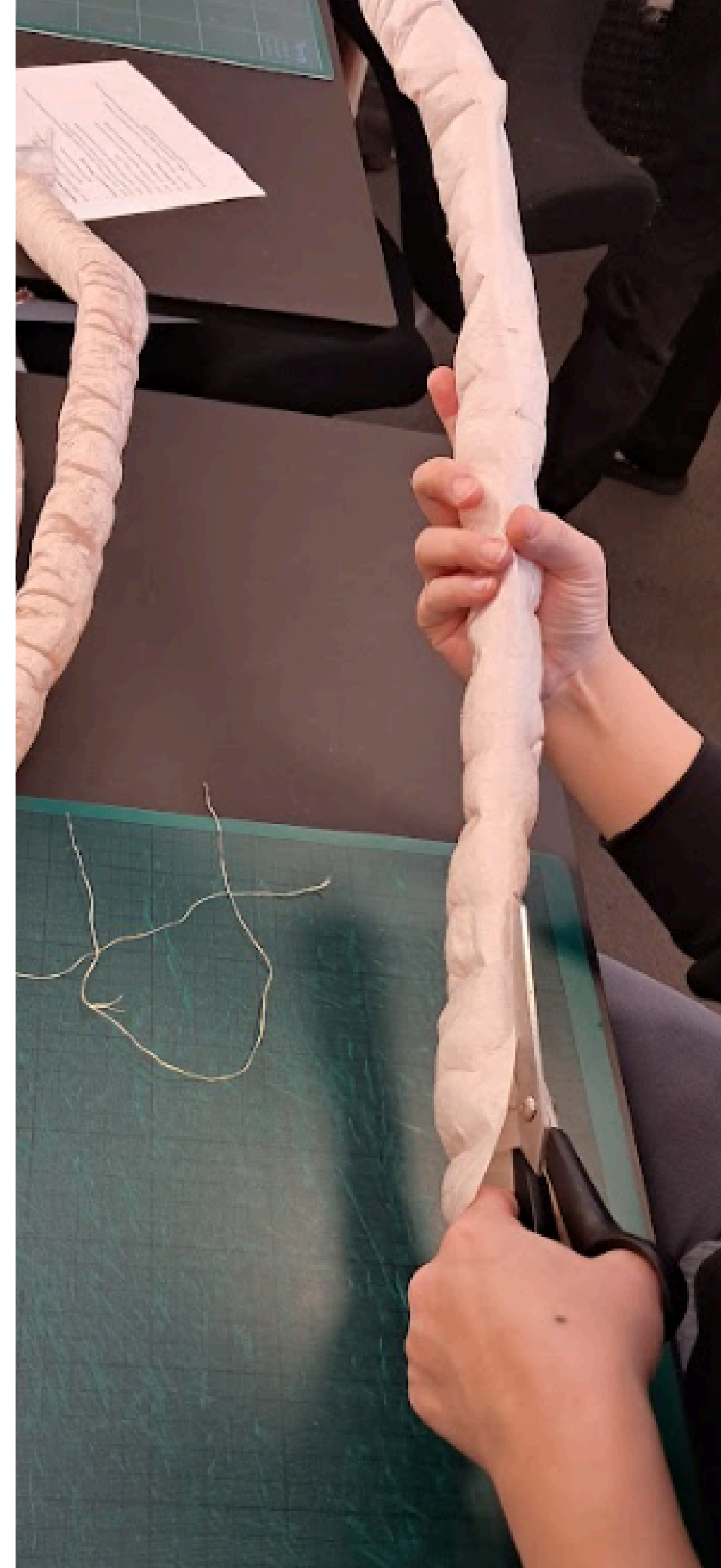
Maluginiaruk inalugaq qileruusaqarmat/killeqarmat, sukanganerusuttut ittoq.

Inaluk panerseriigaq qiortariaannanngorpoq siaarnissaa anguniarlugu.

Narlorinnerusunik naanilimmik inerniliiniaruit, qaarajunnersaatigut qiortaruk. Tassuuna qiorsimatillugu torernersumik naaffeqartutut issaaq. Inaluk mersussamaarukku una qiortaaneq innersuunnarpoq.

Qaarajunnersaatigut qiortarniarukku maligaasanik naaneqassaaq. Apeqqutaassaaq inalummi suna naammassiniarnerit.

Inalukkat panernikut qiuutinik qiortarneqarneri.
Qullermi ussuup inalugaa qiortarneqarpoq.
Allergi aataarsuup inalugaa qiortarneqarpoq.

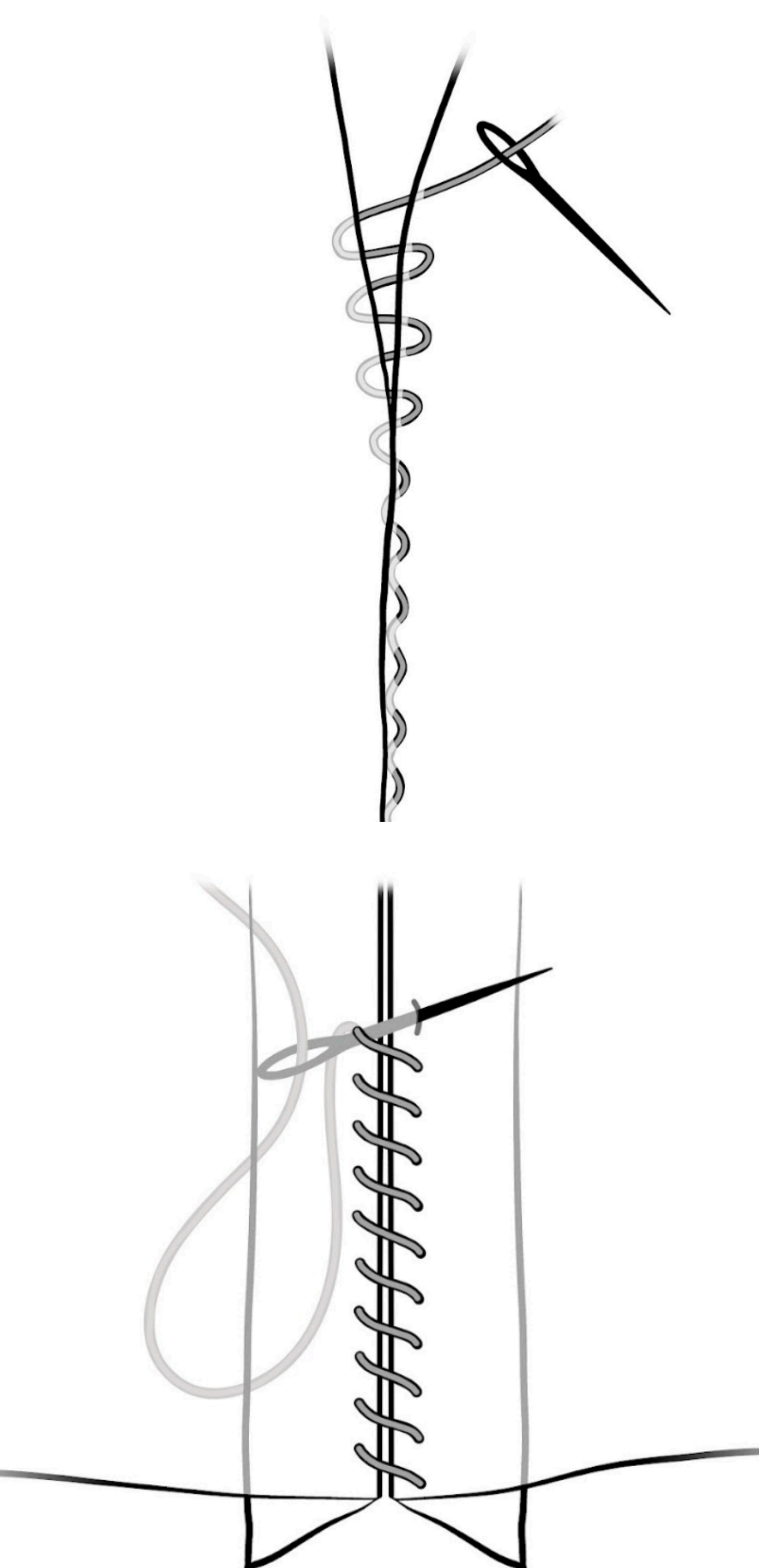

Mersornera

Nunatta Katersugaasiviani katersaatigineqartut
akornanni takuneqarsinnaapput suliat qanoq
katiterneqarsimanersut, tassa qanoq
mersorneqarsimanersut.

Katersat ilaanniipput **kapisat**, **imak mersugaasut**:
Nuilaani, paffiini akuanilu amermik erisaamik
mattoqquteqakkajupput, avittanillu
kusassaasersugaasarlutik. Erisaat inalummut
mersugullugit akussitaapput. Akussitat tassaapput
avittarnermi mersoriaaseq atorneqartartoq. Meqqut
maminganiit aallartitaq, eqartaanut nuisaq.
Mersornermi qummut amnullu meqqut mersornermi
ingerlaartillugu. Katersani pussutsiinnavillugit
mersukkanik aamma nassaassaqqarpoq.
Pussutsiinnavillugu mersorneq tassaavoq,
mersugassat immikkoortut katitillugit, meqqerfii
attuutsillugit, mersukkap sinaasigut mersorneq.

Asseq qulleq: Kapisip manua qanillillugu assilisaq. Allalersuutai akussillugit
mersugaapput. Inalukkat pussutsiinnavillugit mersorlugit katitigaallutik.
Titartagaq qulleq: Mersoriaaseq; akussineq, meqqummik qummut amnullu
mersorneq. Ilusilersuisoq Magda-Maria Treur (2025).
Titartagaq alleq: Mersoriasseq; pussutsiinnavillugit mersorneq, mersukkap
sinaasigut katitsillugit mersorneq. Ilusilersuisoq Magda-Maria Treur (2025).

Ujallup silissusaa - Sofie Amondsenip annertusisamik inalukkat pillugit misissuinermini Inoqatigut Alaskamiut anguai. Tassani puisip inalugaanik misilittaasimasut naapillugit. Naapisimaarnermi oqaasitsigut ilinniartinneqarpoq mersornermi ujalorisaq meqqummiit silinnerunissaa. Taamaasilluni kilut nimilluarneqassallutik, suliaq sitsiaatsunngortinniarneqarpat.

The needle eye

When threading the needle, the size of the needle eye must match the thickness of the thread. Equally important is the type of thread used, as this determines how the seams hold and how durable they are.

Inalukkat assigiinngissutaat mersornermi maluginiagassaavoq inalukkat panerserneqarsimanerisa assigiinngissutaat. Inaluk issittumi panersigaq qitunnerusutut ittoq; mersornerani qajassuunnarnervoq. Ullummattuunnissaa qajannannginneruvoq, tigummitillugu aqukkuminarnersutut illuni. Inaluk illup iluani panersigaq mattunerusutut ippoq, mersunnginnermi panersutsigassaavoq sissunnginnissaa anguniarlugu.

Issittumi aamma illup iluani panersikkat, mersorfissap nalaatigut iginnermik tagiunnissaa innersuunnarpoq. Taamaasilluni inalugaq mersornerani siikkannginnerussammat.

Mersornermi misiliutit; asseq qullermi puisip iggiaa ujaloralugu mersorneq. Allermi inalugaq ujaloralugu mersorneq. Ujalorisaq tamatigut iginnermut misunneqarpoq.

Pooq. Puup avittassai mersorneqarnera. Assiliisoq: David Ottosen (2025).

Nutaaliorneq

Maanna inalukkamik nammineq assassorsinnaanngorputit. Inalugaq mersorsinnaavat, qalipassinnaavat ilusilersorluguluunniit. Assersuutigalugu: pooqattat, iperaasiviit, ippiarsuit, qulliup assiaqutaa iverutilluunniit inalunnik sanaajusut pilersinneqarsinnaalerput. Nammineq isummat aallaaviuvoq.

Misussineq: Misilittaanitsinni annoraaminernut qalipaait misuutit atorlugit misussivugut. Sungaartoq, aappalorujuttoq qernertorlu. Taamannak misuussissagaanni inalugaq pullanneqannginnerani aamma panerseqarnnginnerani pissaaq, tassa salinneqareernerata kiliorneqareerneratalu kingorna. Maskinamik misuussinaraanni, misuutip puuani allaqasarput errorsinermi sorleq kissassuseq atorneqassanersoq. Inalukkat qalipaammik tamakkiisumik qalipaatininngikkaluartut, takuneqarluarsinnaavoq qalipaait sorlermik misunneqarnersut.

Qalipaaneq: Qalipaaitit imilertakkat atorlugit aamma qalipaaneq atorneqarsinnaavoq. Taamannak qalipaassatilluni inalugaq salinneqareernerata kingorna aamma ingerlanneqassaaq. Inalugaq inereersimatillugu siaareersimatillugulu. Qalipaaffissiatulli allatuulli inalugaq qaavatigut qalipaaffigineqariaannaavoq

Ilusilersuineq: Apeqqutaavoq inaluk sumut ilillugu panersernerit. Manissumut assersuutigalugu puussiarsuarmut siaarlugu panerserukku, taava inaluk puussiarsuarmut attuumaffia panissaaq manissumik qillertumik. inalukkap inissisimaffini assigalugu panertarmat. Nammineq misilittaanitsigut arlaannut ilillugu ilusilersorlugu panerserneqarsinnaavoq.

Julie Bachip eqqumiitsuliani nikorsaqtigivaa tassaasoq 'Piffiup ingerlanerani attavik' (2025).
Assiliisoq: Soffi Chanchira Larsen (2025).

Nammineq assassornissannut

Maanna qanoq inalukkerisoqarsinnanersoq nutaaliortoqarsinnaanersorlu
paasisimalerpat. Neriuppugut nammineerlutit peqateqarlutilluunniit
inalukkerinissamik misilittaarusuttutit.

Aallartinnissannut atortussatit krydsersoriaannanngorlugit
piareersaassuppatsigit:

Pigaakka

☐ Inalugaq	☐ Kakiaaraq, kappoqqut
☐ Siparni, qattaq	☐ Allunaasaq
☐ Taratsut	☐ Manisivissaq
☐ Kiliortuivik pujattoq	☐ Allarut
☐ Alussaat uillulluunniit qalerua	☐ Qalipaait (misilittaaniaraanni)
☐ Iginneq (pigigaanni)	☐ Qiuutit
☐ Eqqaavik	☐ Ujaloq, ujaluusaq
☐ Ujalussiaq	☐ Meqqut

Suliassama ilusilersuinnarlugu titartarnera

Notatit:

Qutsavissat

Sammissaqaqatigiinnissamut periarfissiillutik aningaasaliisut assorsuaq qutsavissaqarfigivagut. Aningaasaliisarfiit; NunaFonden, Tips- aamma Lottomidler pulje C (Namminersorlutik Oqartussat), Aage aamma Johanne Louis-Hansens Fond, Sermeq Puljen (Kommuneqarfik Sermersooq), Kulturudviklingspuljen (Aarhus Kommune), Statens Kunstfond (Slot- og Kulturstyrelsen), NAPA kiisalu Beckett Fonden.

Sammissaqaqatigiinneq kulturikkut kingornussanik siammerterfiunera taperserlusiuk aningaasaliinissinnut qujamasuppugut. Anguniakkagut piviusunngortipparsi.

Tapersersuinissigut Sofie Amondsen kiisalu Julie Bach saqqummersitassaminnik pilersitsinissaminnik, misissueqqissaarnissaminnik, misilittaanissaminnik, inerisaanissaminnik siammarterinissaminnillu periarfissiivusi. Ileqqoq Nunatsinni qaqilertotseqqinniarylugu sammissaqaqatigiinneq ingerlanneqarpoq, neriut una pigalugu; inuit akornini inalunnik assassornissamik pilersitseqqiinissaq. Saqqummersitaliat isumassarsiorfissatut pilersinneqarput.

Kiisalu oqaluttuarisaanitsinni inalukkat qanoq atorneqartarneri kingumut paasissutissiissutigineqarlutik. Inalukkerineq ileqqutut imaannaanngitsoq, kusanartuliaasut nutaanik timitalerlugit, qanga ullutsinilu inuunitsinnut naapisinneqarput.

Annertuumik aamma qutsavissaraagut mersortartut Sara Marie L. Berthelsen aamma Johanne Markussen (Kittaneersut) inalukkanik misilittaaqatigaluta ilisimasanik pilersitseqatigigatsigut. Maannalu ilisimasaq pilersinneqartoq inuiaqatigiinnut siammarlugu takutitsissutigiligassinnut. Kiisalu Qasigiannguani katersugaasiviup aqutsisuanut Anne Mette Olsvigimut, siornatigut maannalu inalukkerillutik suliaqarnerminni ilisimasanik avitseqatigimmatigut. Taamatuttaaq Alaskami, Alaska State Museumimi, katersugaasivilerisut ittuata Addison Fieldip, katersugaasivimminni inalukkat pillugit saqqummersitaliaminnut atatillugu atuagaq pilersinneqarsimasumik tunissuteqarneranut. Atuagaq "Visceral: Verity, Legacy, Identity: Alaska Native Gut Knowledge and Perseverance' Sonja Kelliher-Combs aamma Ellen Carrlee-mik suliarineqartoq.

Minnerunngitsumik inalukkerisinnaanissamik periarfissiinerpaanut qutsavissaqarpugut - piniartunut. Ussuup inalugaanik pissarsiffigut Andrew Wong (Iqalunniit), tasiilamiit Anders Magdikalat aamma Sommer Tønnesen (Maniitsormiu). Aataap allattuuqaqqallu inalugaanik pissarsiffigut, piniartut Nuummiittut; Ole Jonathansen, John Ottosen, UjuansinguaK' Kreutzmann aamma Andreas Olsen. Qilalugaq qaqortap inalugaanik pissarsiffipput Niels Mijunge (Qaanaarmiu). Sofie Amondsenimullu ikiortaalluartut Boas Poulsen aamma Camilla Lennert.

Oqaatsit nassuiaataasut

Inalukkap taaguutai:

Inaluk = Mersornikkut annoraaliarineqartarpoq, igalassiarineqartarpoq atortussiarineqarlunilu

Qeriteq = Inalukkap silarlermi ameraasaq mattunerusutut ittoq

Qiaq = Ameraasaq qalleq

Seqiaq = Ameraasaq ilorleq

Seqeerlugu = inalukkap imarisai pussullugit aniasinneqarneri

Inalukkanik annoraaliarineqartut:

Kapiseq = Annoraaq masannartorsiut (ataasersiut)

Kapisit = Annoraat masannartorsiutit (qasseersiut)

Atuakkami oqaatsit atorneqartut:

Akussippoq = Mersukkat qaleriit qummut amnullu mersorneq ass. Avittarnermi mersoriuseq atorneqartartoq

Erisaaq = Puisip amia erisagaq

Ersorseq = kiliut amermut qitulisaat

Eqartaa = ammip sammivia, meqqerfiani ameq taartoq

Iggiaq = Puisip torlua/iggiaa, inalukkamut taarsiunneqarsinnaasoq

Ilisserut = Atisaliormi ilusilersuinermilu najoqqutassiaq

Kiliortuivik = Kiliortilluni qisuk allequtarineqartartoq

Maminga = ammip sammivia, orsoqarfia

Panersutitsineq = Panivinngitsoq masavinnanilu

Sitsiaappoq = Pitarsinnaanngitsoq

Assassornermi taaguutit atorneqartartut:

Akullit = Puisit inalugaa panertoq akullugu puisip neqaa orsualu uullugit

Avataasaq = uumasup aqajarua pullataq

Qapiarfik = Kiliortuivik. Qisuk im. arferup kiataa allequtarineqartartoq.

Qulitsaq = Tuttup amiinik annoraaliaq

Salummarsiineq = Panersiineq

Tuilik = Qajartuut masannartorsiut erisaaq

Ulumattuineq = Qitulisaaneq

Uluppaa = Qitulisarpaa

Najoqqutarisat:

Arnat Peqatigiit Kattuffiat (1987). Ujallut. Pilersuiffik.

Biilmann, Martha (1990). Amminik suleriaaseq. Atuakkiorfik.

Birket-Smith, Kaj (2024). Ethnography of the egedesminde district. With aspects of the general culture of west Greenland. Meddelelser om Grønland no. 66.

Buijs, C. C. M. (2004). Furs and fabrics : transformations, clothing and identity in East Greenland. Mededelingen van het Rijksmuseum voor Volkenkunde. CNWS Publications, Leiden.

Cucina A, Schmidt AL, Di Gianvincenzo F, Mackie M, Dove C, Jakobsen AR, Grønnow B, Appelt M, Cappellini E. (2024). Paleoproteomic identification of the species used in fourteenth century gut-skin garments from the archaeological site of Nuulliit, Greenland. Sci Rep.

Danmarkine katerssugausivigssûp naqitertitai (1948). Katerssugausivigssûp kalâtdlit nunâne pâsiniagai. No. 1, amerinek agdlunâtdlo.

Godfredsen, Anne Birgitte. Martin Appelt & Kirsten Hastrup (2018). Walrus history around the North Water: Human-animal relations in a long-term perspective. Ambio 47 (suppl 2).

Hatt, Gudmund (1914). Arktiske Skinddragter. I Evrasien Og Amerika. En etnografisk Studie. København, F. H. Schultz Forlagsboghandel. Geografisk Tidsskrift, Bind 23.

Kalaallit Nunaata Katersugaasivia (1985). Gustav Holmip Katersaatai. Ammassalimmut umiamik ilisimasassarsiornermi 1883-85 katersorneqarsimasut.

Kapel, Finn (2005). Otto Fabricius and the Seals of Greenland. Bioscience. Published by The Danish Polar Center (vol. 55).

Nunatta Allagaateqarfia. H.C. Petersenip allagaatai. P10.00.42.

Pisiniartok 48 (1978). Annoraap (iggiap) allai. Den Kongelige Grønlandske Handel.

Pisiniartok’ 11 (1966). Iggiak. Den Kongelige Grønlandske Handel.

Schmidt, Anne Lisbeth (2022). An Analysis of 600-year-old Gut-Skin Parkas of the Early Thule Period from the Nuulliit Site, Avanersuaq, Greenland. Arctic Anthropology (vol. 59, no. 2).